УДК 338.43:355.48(477+100)

Палаш С.С. *здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 015 «Професійна освіта»,*
Костинюк В.С. *асистент*
Національний університет біоресурсів і природокористування України
(м. Київ, Україна)

ВІЙНА ТА ЇЇ НАСЛІДКИ ДЛЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ ТА СВІТУ

Аграрний сектор України традиційно відіграє ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки не лише країни, а й усього світу. Україна входить до числа найбільших експортерів зернових, олійних культур та продуктів їх переробки, що робить її важливим гравцем на світовому ринку сільськогосподарської продукції. Війна, спричинила серйозні виклики для агропромислового комплексу, зокрема у сфері виробництва, логістики та експорту. Внаслідок бойових дій було знищено значні площі посівних земель, пошкоджено інфраструктуру, порушено роботу портів та логістичних коридорів, що спричинило дефіцит продовольства у багатьох регіонах світу.

У дослідженнях Є. М. Стариченка продовольча безпека визначається як стан економічної, соціальної та екологічної систем держави, за якого гарантується продовольча незалежність, а також фізична, соціальна та економічна доступність харчових продуктів для всіх громадян. Вона є складовою національної безпеки, підпорядковуючись її економічному, соціальному та екологічному вимірам. Такий підхід дозволяє розширити спектр показників оцінки продовольчої безпеки, враховуючи не лише економічні аспекти, а й соціальні та екологічні чинники [1].

Одним із найбільших викликів для аграрного сектору України стало знищення сільськогосподарської інфраструктури. Обстріли та бойові дії призвели до руйнування елеваторів, зерносховищ, агропідприємств та транспортних магістралей. У багатьох регіонах значна частина посівних площ залишилася незасіяною або була пошкоджена внаслідок бойових дій. Ще одним критичним наслідком війни є мінування сільськогосподарських угідь. За оцінками експертів, мільйони гектарів землі потребують розмінування перед поверненням до сільськогосподарського використання. Це не лише уповільнює відновлення аграрного сектору, а й створює довгострокові екологічні та соціальні проблеми.

Логістичні труднощі також суттєво вплинули на агросектор. Через блокування морських портів, які були основним маршрутом для експорту українського зерна, довелося терміново шукати альтернативні шляхи постачання продукції. В результаті експорт зернових здійснювався залізницею, автомобільним транспортом та річковими портами, однак такі маршрути мають обмежену пропускну здатність, що зменшило обсяги постачань і спричинило значне підвищення транспортних витрат.

Крім того, війна спричинила суттєве зростання витрат на виробництво сільськогосподарської продукції. Через руйнування підприємств, що виробляють добрива та паливо, а також ускладнення логістики, українські аграрії зіткнулися зі значним здорожчанням ресурсів. Це вплинуло на рівень рентабельності сільськогосподарського виробництва та змусило багатьох фермерів скорочувати обсяги виробництва.

Війна в Україні викликала продовольчу кризу у світі, особливо в країнах Африки, Близького Сходу та Азії, які значною мірою залежать від імпорту українського зерна. Блокування експорту та скорочення виробництва призвели до дефіциту продовольства, що спричинило різке зростання цін на продукти харчування. За оцінками Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO), різке скорочення постачання зерна з України стало одним із ключових факторів глобального подорожчання харчових продуктів у 2022–2023 роках. Крім того, дестабілізація аграрного сектору України позначилася на світових ринках добрив. Україна є одним із виробників мінеральних добрив, і скорочення їх виробництва та експорту призвело до подорожчання сільськогосподарських ресурсів у світі, що негативно вплинуло на врожайність у багатьох країнах.

Попри значні виклики, війна також стала поштовхом до розвитку нових підходів у веденні сільського господарства. Українські аграрії активно впроваджують сучасні технології, що дозволяють підвищити ефективність виробництва, зменшити залежність від імпортних ресурсів та оптимізувати використання земельних ресурсів. Для відновлення аграрного сектору необхідні масштабні заходи з розмінування сільськогосподарських угідь, реконструкції пошкодженої інфраструктури та розвитку альтернативних експортних маршрутів. Також важливим є залучення міжнародних інвестицій та програм підтримки, спрямованих на стабілізацію агропромислового комплексу України.

Отже, війна в Україні суттєво вплинула на аграрний сектор країни та глобальну продовольчу безпеку. Руйнування інфраструктури, скорочення посівних площ, блокування експорту та зростання витрат на виробництво стали ключовими проблемами, з якими зіткнулися українські аграрії. Водночас війна спричинила суттєві зміни на світових продовольчих ринках, викликавши дефіцит сільськогосподарської продукції та зростання цін. Попри всі труднощі, Україна має потенціал для відновлення та розвитку агропромислового комплексу. Впровадження сучасних технологій, залучення інвестицій, розширення експортних можливостей та міжнародна підтримка дозволять

стабілізувати ситуацію та відновити позиції України як одного з провідних постачальників продовольства у світі.

Список використаних джерел:

1. Стариченко Є. М. Продовольча безпека країни як соціально-економічна категорія. Агросвіт. 2018. № 13. С. 42–48.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет аграрного менеджменту
(кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту)
Гуманітарно-педагогічний факультет
(кафедри соціальної роботи та реабілітації)
Purdue University (USA)
Fater Academy of India (India)
Національний університет «Запорізька політехніка»
НТУ «Дніпровська політехніка»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IX МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ «РОЛЬ МОЛОДІ У РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ»



15-16 квітня 2025 р.
Київ, онлайн, Zoom

Роль молоді у розвитку АПК України [Електронний ресурс]**:** зб. матеріалів IX міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 квітня 2025 р.). Київ: НУБіП України, 2025. 362 с. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОВЕДЕНА В РАМКАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОЄКТУ МОДУЛЬ ЖАНА МОНЕ «ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ІНКЛЮЗІЇ В ЄС» ЗА ПІДТРИМКИ ЕРАЗМУС+, 101127466 – EPSEI – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету аграрного менеджменту (протокол № 11 від 19 травня 2025 року)

Збірник укладено за матеріалами IX міжнародної науково-практичної конференції «Роль молоді у розвитку АПК України». Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямами роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

The collection is based on the materials of the V International Scientific and Practical Conference "The Role of Youth in the Development of AIC of Ukraine", conducted by the Faculty of Agrarian Management and the Faculty of Humanities and Education of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. The content of the sections is synchronized with the main directions of the conference.

The publication is designed for scientists, teachers, graduate students, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук Л.В., д. екон. наук, проф., член-кореспондент НАН України (голова); Дєліні М.М., д. екон. наук, професор; Прушківська Е. В., д. екон. наук, професор; Сопівник І.В., д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації; Супрун Д.М., д. пед. наук, професор; Осадченко І.І., д. пед. наук, професор; Власенко Т.О, к. екон. наук, доцент, звідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту; Алексеєва К.А., к.наук з держ. упр., доцент; Гаврилюк В.П. к.екон. наук, доцент; Дергач А.В., к.наук з держ. упр., доцент; Лобунець Т.В., к. екон. наук, доцент; Чемодуров О.М., к. екон. наук, доцент; Юзба В.О. к. екон. наук, доцент; Прохорчук О.М., к. пед. наук, доцент; Тілікіна Н.В., к. екон.наук, доцент; Мовчун С.В., к.екон.наук; Власенко К.О., к.пед.наук; Голєва М.С.,PhD, асистент; Будегай В.А., асистент; Кендус Д.І., асистент.

Тези доповідей подано в авторській редакції.
Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.
Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів

© НУБіП України,
2025 © Автори, 2025